

Szerkesztőség:
Templomudvar 2. szám
Kiadóhivatal:
Sándor király-utca 9. sz.
Sürgőnycim: Délbácska
Telefonszám: 137

DÉLBÁCSKA

Előfizetési árak:
Egy óra - - 20 dinár
Negyedévre - 60 dinár
Félévre - - 120 dinár
Egyes szám ára:
1 DINAR

NOVISAD, 1922 november 12 || POLITIKAI NAPILAP || III. évf. 253. szám Vasárnap

Novisad magyar pártjára

vár a feladat félre nem magyarázható világozással és félre nem érthető ösztönözéssel megjelölni azt az utat amely itt a magyarság politikai jogainak teljességéhez vezet. A megalakuló novisadi magyar párt szervezetnek ehhez a munkához sem pergáló Zuárdokra, sem paragrafus-egyensúlyozó mi- művészekre, sem az eljövendő más világrenddel való kacérkodásból kiábrándult politikai mimikrikre, sem a bizonytalan magyarságú sajtó „önzetlen“ támogatására semmi szüksége nincsen. *A megalakuló novisadi magyar párt szervezet kötelessége lesz félreérthetetlen nyíltsággal követelni, hogy a magyar kisebbségi törekvések ügyét csak olyan személyek és csak az a sajtó képviselhesse, amelynek magyarságához semmi kétség nem fér.* Ennek a magyar párt szervezetnek lesz kötelessége visszautasítani azoknak beavatkozását, akik a magyarságuk határozatlanságát utszéli röhejjel szokták pótolni annak az ügynek a rovására, amely itt ki nem sajátíthatóan a magyarság ügye. A magyar kisebbség ügye nem áru és semmi okunk arra, hogy a tervezett licitáció előtt magunkba fojtsuk a tiltakozást. A magyarság nem érez együtt azokkal, akiknek kéretlen szereplése eddig is csak kompromittálta ügyünket. Nem érdekel bennünket a tőlünk is távol álló „magyar“ sajtó paralitikus dadogása és a hisztéria riadt sikongatása sem zavarhat a magunk kijelölte uton. Kifejezetten hangsúlyozzuk: *A magyarság politikai küzdelmei útján magára akar maradni.* A magyarság ezer év óta alkotmányos életet él, s ha nem is hivatkozhatik arra, hogy már hatezer évvel ezelőtt voltak kőtáblába vésett törvényei, az alkotmány és a békeszerződések teljes védelme meg tudja határozni politikai magatartásának útját és módjait. Sem a mind kedvezőbb kilátásokkal kötött gabonaügyletek, sem a nagytőke korlátlan birtoka, sem a végzetesen kompromittált „liberális“ és forradalmi programnak elnyűtt öröksége nem lehet annak igazolása, hogy a jugoszláviai Magyar Pártban ma stróhmannokkal operáló — nekünk — idegenekben több a készség a magyarság politikai útjának szabályozására. Vajjon kötelességünk-e hinni, hogy éppen csak mi járunk gyerekipőkben? Csak éppen mi vagyunk „iskolázatlanok“ politikailag? És ki tesz közülünk szivretett kézzel esküt arra, hogy itt a Vajdaságban bankbizományi üzletekből, vagy a kávéházi magánforgalomból kell kinőnie a magyar „megváltóknak“? *Ez nem antiszemizmus, bár ennek hangsúlyozását egészen fölöslegesnek tartjuk.* A novisadi magyar

párt szervezet meg fog alakulni és gerinces keménységgel fog kifejezést adni azon akaratának, hogy nem kívánja az SHS. királyságbeli Magyar Párt *védelme*

alá helyezni azokat, akiknek lelkes, nyughatatlan és elszánt szereplése az utolsó évek minden politikai mozgalmát súlyosan kompromittálta. (X)

A szövetségesek Konstantinápolyban nem urai a helyzetnek

A törökök tömegesen tödülnek Konstantinápolyba Olaszország támogatja Bulgária Egei-tengeri aspirációit

A tárgyalások, melyeket az antant főbiztosok Rifat és Izmed pasával folytattak, eddig eredménytelenek maradtak. A tárgyalásokat igen elnyújtja az, hogy a tárgyaló felek állandóan kormányuk utasítását várják. A tárgyalások eddigi eredménytelensége miatt Konstantinápolyban a helyzet komoly, de nem válságos, ezért remélik, hogy a megegyezés érdekében kifejtett fáradozások nem lesznek hiábavalók.

A szultán titkára kijelentete, hogy VI. Mohamed nem engedelmeskedik az angorai kormány parancsainak és magát továbbra is háromszáz millió muzulmán fejének tartja.

Az angorai kormány elhatározta, hogy a porta valamennyi külföldi követését megszünteti.

A francia kormány aggodalommal gondol a lausannei konferencia elhalasztására azért sürgeti az angol külügyminiszter párisi utazását. Ugy tudják, hogy

Curzon vasárnap már Párisba is jön. Poincare ismételt tanácskozott Fochsal a szükséges katonai intézkedésekről.

Harrington angol tábornok táviratot intézett az angol kormányhoz, melyben közli, hogy a főmegbízottak Konstantinápolyban nem rendelkeznek sem csendőrséggel sem rendőrséggel és így nem urai a helyzetnek. A fegyveres erő hiánya miatt lehetetlen nekik az ázsiai tömegek betódulását megakadályozniuk és nem képesek az egész várost előzőlő tömeget ellenőrizni. A tömeg napról napra növekszik, úgy, hogy már a közel jövőben a konstantinápolyi hatóságokra veszedelmessé válhatik. Az angol kormány Harrington tábornok jelentését ma minisztertanácsban tárgyalta, határozatot azonban a szükséges intézkedések tárgyában nem hozott.

Római jelentések szerint Olaszország az Egei-tenger ügyében a lausannei konferencián Bulgária oldalán fog állani.

Egymillió keresztényt akarnak kiutasítani Anatóliából

Londonból jelentik: *Az angol kormány közli: A közel-Kelét kérdéseiről tartott angol minisztertanács megállapítja, hogy a helyzet komolysága még mindig nem csökkent. A törökök viselkedése a keresztény lakossággal szemben tragikus következményű, miután Anatóliából több mint egymillió keresztényt akarnak kiutasítani. Az angorai kormány ragaszkodik ahhoz, hogy tízenkétezer árva-házi, keresztény gyermek és a görög-örmény lakosság azonnal távozzék. Ujabb jelentések szerint, ha a görög-örmény lakosság egy hónap alatt el nem távozik, deportálni fogják. A Fekete-tenger partjairól a keresztény férjilakosságot az ország belsejébe hurcolják, a többit kiutasítják. A félmillió keresztény elszállítását Konstantinápolyból lehetetlen, a törökök mégis ragaszkodnak hozzá. A szövetséges és amerikai főmegbízottak tiltakoztak a kiutasítások ellen.*

A parlament titkos ülése a rendkívüli katonai hitelről

Beograd, (Eredeti táv.) A parlament ma ülést tartott a rendkívüli katonai hitelről szóló törvényjavaslat ügyében, melyet a törvény előkészítő bizottság tegnap fogadott el. Az ülést délután fél hat órakor nyitja meg Lukinics Ede elnök. A mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése után az előadó felolvassa a törvényelőkészítő bizottság jelentését a tegnap ott elfogadott 800 millió rendkívüli katonai hitelről szóló törvényjavaslatról, melyre kimondják a sürgősséget.

A bizottság jelentése után Simrák képviselő az ellenzék nevében bejelenti, hogy nem hajlandó a törvényjavaslatot

szavazás alá engedni míg a kormány nem áll elő részletes expozéval. Ők elvből nem ellenzik a hadsereg felszerelését, s meghoznak érte minden áldozatot, de részletes felvilágosításokat követelnek a kormánytól.

A kormány, hogy a képviselőháznak megadhassa a szükséges felvilágosításokat, úgy döntött, hogy ezt titkos ülésen fogja megtenni, amihez az összes pártok és képviselők kivétel nélkül hozzájárultak.

Az elnök erre hat órakor felfüggeszti az ülést és titkos ülést rendelt el. Miután a karzatról eltávolították a közönséget, megkezdődött a zárt ülés.

Radicekat a jövő héten Beogradba várják

Két blokkista képviselő tárgyalásai a fővárosban

Beograd. (Eredeti táv.) Dr. Laginja Máté volt horvát bán és dr. Lorkovics Iván országgyűlési képviselő, a horvát blokk tagjai tegnap este Beogradba érkeztek. A két képviselő megérkezése a főváros politikai köreiből óriási feltűnést keltett és a legkülönbözőbb kombinációkat fűzték hozzá. Általános az a hie-

delem, hogy Laginja és Lorkovics ide-érkezése összefügg a horvát blokk azon állítólagos eltökéltségével, hogy Beogradba jön és bevonul pártjával a parlamentbe. Egyes verziók szerint a horvát blokk Beogradba jövele már a jövő hétre várható.

A francia ellenzék támadja Poincarét

Páris. A francia kamara tegnapi ülésén a keleti kérdéssel foglalkoztak, melyek tárgyalásakor igen heves jelenetek játszottak le. Mandel képviselő éle-

sen kikelt Poincaré ellen és erős szavakkal bírálta Franklin Bouillon politikáját. Egymást követték a zajos jelenetek. A baloldali pártok helyeselték Mandelnek.

Mussolini letörte a fiumei olasz fascisták egyéni akciót

Mussolininak az a kijelentése, hogy a nemzetközi szerződéseket tiszteletben fogja tartani, nagy lehangoltságot idézett elő a fiumei fascisták körében, mert a rapallói szerződés fiumei fascisták üzemi végét jelenti. Amíg az olaszországi fascista mozgalom alatt csendesen viselkedtek s megelégedtek azzal, hogy teljes katonai felszereléssel és zászlókkal felvonulásokat tartottak a városban a Mussolini-kormányának a rendről és a szomszédos népekkel való békeségről megjelent határozott nyilatkozatai után egyéni akciót kezdtek. Így erőszakkal elfoglalták a fiumei horvátok olvasókörét, a Citaonicát, mert mint mondták, nem engedhető meg, hogy az olasz Fiume kellős közepén egy ellenséges érzületű társaskör állhasson fenn.

A fiumei fascistáknak ez az eljárása Mussolininak is tudomására jutott aki azonnal távirati parancsot adott Sperafico tábornoknak a fiumei csapatok parancsnokának, hogy a Citaonicát ha kell, akár erőszakkal is ürítse ki s adja vissza a horvátoknak s gondoskodjék arról, hogy a horvátok az olvasókört zavartalanul látogathassák. A kiürítés nagy carabinieri asszisztencia mellett meg is történt s a tábornok még ugyancsak tegnap táviratilag jelentette

Rómába a parancs végrehajtását. A fascisták azzal fenyegetőznek, hogy felgyújtják a Citaonicát s emiatt katonai készség őrzi az épületet, amelyben az első horvát takarékpénztár helyiségei is vannak. A kötelező fascisták közül tegnap tizennégyet összefogtak és erős fedezet mellett Triesztbe szállították, ahol katonai bíróság elé kerülnek.

Ipar- és Kereskedelmi Takarékpénztár Részvénytársaság Novisad — Ujvidék

Felmondás nélkül fizet vissza minden betétösszeget.

Kamatláb 6% netto. Ha a betevő tőkét 3 vagy 6 óra leghatárolt idején, vagy magasabb kamatozásban rézesül. 333

Báthory utca **HÁZ** eladó. 2 szoba, 9. számú új konyha és mellék helyiségekből álló lakás átvehető. Üzlethelyiségnek is alkalmas. Bővebbet ugyanott. (3959 1-1)

A pilóta

Irtó: pozsonyi Vajda Ernő

A harmadik felszállás után negyvenéves ember lengette feléje kalapját, kendőjét. A zenekarok a hazája himnuszát játszották, az udvari páholyból a fiatal hercegisasszonyok rózsát dobáltak eléje, egy végtelen hurrá-kiáltás volt az egész beláthatatlan nagy emberzsufolta pálya és mindenki csak az extázis hangján beszélt felszállásairól:

— Micsoda bravurok! Milyen biztos és bátor! A madár sem repül olyan könnyen, mint ő a gépén.

A pilóta pedig ott állt szótlanul, szerényen a masinája mellett. Szép, fekete fiatalember volt, a bőrből készült dressze is elárulta erős, egyenletes, atléta természetét és mialatt az ő szozannázásával volt tele a levegő, csendesen, szerényen emelte két-háromszor jobbkezét borsapkájához, szalutált, a méla nézésű szemében egy kis mosolyt a fáradt fénye csillant fel, azután visszaült a gépére.

Egy alacsony, köpcös, szemita-formájú ur pedig, cilinderét a kezében tartva, invitálólágg mutatott a gép felé:

— Ha parancsolnak egy kis felszállásra: tessék. Egy személy kétezer korona.

Ez volt az impresszárió. Tiszta üzleti alapon volt szervezve az egész: neki sikerült a legjobb, legbátrabb pilótát megszerezni, aki

dupla szaltókat csinált a levegőben. Minden héten két repülést rendezett vele, mindig csak világvárosokban, a rendes produkciók után pedig kötelezve volt az embere utasokkal is felszállni.

A százkoronás plaque előkelő publikuma mosolyogva nézett a kis szemitára, mintha nem egészen értené a dolgot.

De ez most már értelmesebben beszélt: — Öt perc a levegőben — huszónöt-harminc méter magasságban: kétezer korona egynek. Tessék megpróbálni.

A szörmekabátosok és cilinderesek szive megdobbant. Ami születési, ész és pénzariztokrata élt a városban, az mind ott táborozott e percben a repülőtérén és minden gyönyörűséghez szokott és minden gyönyörűséget megunt társaság kéjes érzéssel szimatolta, hogy itt az életörömök új csemegéje kínálkozik: a repülés!

Egy magas, diplomata-külsőjű ur lépett ki legelsőnek a sorból és még kissé habozva kérdezősködött:

— Hány személyt visz fel egyszerre?

— Két utast vihet magával.

Az öreg szó nélkül nyúlt a belső zsebébe és egy sárga selyemtárcából négy ezrest húzta ki, odaadta az impresszárióknak. Azután hátrafordult és egy hozzá magasságra és eleganciára teljesen méltó fiatal hölgyhöz szólt:

Tőzsdei árfolyamok:

A jugoszláv korona Zürichben 2:25

Zürich, nov. 11. Zárlat. Berlin 0'0675 (0'07), Hollandia 214— (214—), Newyork 546.75, (547.50), London 24'39 (24'43), Páris 35'15 (35'80), Milánó 24'15 (23'65), Prága 17'50 (17'45), Zagreb 2'25 (2'25), Budapest 0'2275 (0'2225), Varsó 0'0375 (0'035), Bécs 0'0074 (0'0074), bélyegezett osztrák korona 0'0076 (0'0076). Bukarest 3'42 (3'40), Szófia —

A novisadi terménytőzsde hivatalos jegyzései 1922. nov. hó 11-én. Bácskai buza 75—77kg-os 2—3% kereslet 350, kötés 350—352'05 (200 mm), 77 kg-os bánáti buza 3 százalékos Zenta paritás kötés 350 (200 mm), 75 kg-os bácskai buza 3% Topola és Zenta paritás exekutív kötés 362'50 (250 mm), 64—65 kg-os bácskai árpa kereslet 230 kötés 237'50 (150 mm), 66—67 kg-os szerémi árpa kötés 250 (100 mm), szerémi zab kínálat 250 kötés 250 (100 mm), bácskai ótengeri kínálat 300, kereslet 295, szerémi ótengeri Beograd paritás kötés 300 (300 mm), bácskai szárított tengeri Zenta paritás kötés 237'50 (100 mm), bácskai szárított tengeri kínálat 240 kötés 250 (800 mm), bácskai új tengeri januárra 100% kassza kötés 152'50 (100 mm), bácskai új tengeri március 25% kassza kötés 180 (200 mm), bácskai új tengeri márciusra 30% kassza kötés 185 (2200 mm), bácskai új tengeri márciusra 50% kassza kínálat 185 kereslet 182'50 kötés 187'50 (1500 mm), bácskai új tengeri március 15-ére 50% kassza kötés 175 (300 mm), köles zsákkal duplikát kassza kötés 306'25 (100 mm), mák ab Zagreb zsákkal kínálat 2075, bácskai nullásliszt kötés 525 (50 mm), főzöliszt kötés 500 (100 mm), kenyérliszt (5) kötés 450, kenyérliszt (6) kötés 425 (300 mm), bánáti nullásliszt kínálat 512'50, bácskai kenyérliszt (6) zsák nélkül kötés 415 (200 mm), bácskai buzakorpa jutászában kötés 146'25 (500 mm), bácskai buzakorpa decemberre papírszában kötés 140 (300 mm), Irányzat: változatlan.

PHILIPP & BERGER

gyarmat-, festék- és anyagkereskedés. Azelőtt GROSS ETELKA.

Novisad, Zrínyi Péter-utca 3. sz. (Az „Elite kávéház” mellett.)

Ajánlja cégét mindennemű szakmába vágó áruk beszerzéséhez

A legolcsóbb napi áron szigorúan szolid kiszolgálás.

Egy szorgalmas segéd (engrosszista) több évi praxissal és két, jó házból való tanonc azonnal felvétetik. (3968)

— Mici, jössz velem?

És a kíváncsi, izgatott ezrek szemeláttára léptek bele a gépbe, a férfi és a hölgy, a pilóta mutatta nekik, hogy hova üljenek, az impresszárió megmagyarázta, hogy lehetőleg ne mozogjanak, de azért félni nem kell és egy perc múlva ismét felrepült a gép. Persze nem vad irammal, ellenkezőleg, szép szelid méltósággal, tiz, husz méterre, még hallani lehetett, amint az öreg ur nevetve odafönt mond valamit és a fiatal hölgy inkább a gyönyörtől, mint a félelemtől kissé elsikoltja magát, egy kicsit még emelkedik a gép, néhány métert, azután megfordulva, nem egészen öt perc múlva visszatért a helyére és letette utasait.

Ez új szenzáció volt. A világváros válogatott gyönyöreitől blazírttá vált előkelő publikuma hamarjában nem tudta, mit tegyen. Nevetett, tapsolt örömben, toporzékolt türelmetlenségében, elvégre is a repülésnek nem volt olyan nagy multja, hogy az ilyen látványokhoz szokva lettek volna és ha repülni láttak is már elégszer, még gondolatban sem próbálták magukat beleélni abba, hogy egy gép szárnyán ők is felkapaszkodhatnak a levegőbe.

Miután az első utasok kipirulva a magasan levő levegőtől és az izgalomtól, leszállottak, már vágyat és bátorságot kapott a közelben mindenki. Egyszerre tizen, huszan is — pénztárcával a kezükben — rohantak az im-

A magyar belügyminiszter betiltotta a fascisták működését

Budapest. (Eredeti táv.) A belügyminiszter tegnap rendeletet adott ki, mellyel a fascisták működését betiltotta. A betiltó rendeletre vonatkozólag Friedrich István a Nemzeti Sajtótudósító utján a következőleg nyilatkozott. A belügyminiszter intézkedése engem meglepett, mert nem tudom, hogy annak mi a célja. A fascista tábor nem fejt ki egyesületi vagy önképzőkori működést, hanem az a lelkekben megerősödő irányzat. Ezért feloszlata igen nehéz. Az eszmét néhány képviselőtársammal együtt a nemzetgyűlésen is képviseljük. Nincs módunkban a belügyminiszter feloszoló kívánságának eleget tenni és nem is oszlunk fel, sőt épen ellenkezőleg most vagyunk alakulóban. A fővárosi bizottsági tagok közül is már számosan csatlakoztak hozzánk és a polgármester esetleges szándéka, hogy bennünket feloszláson épen olyan nehéz, mert ismétlem nálunk nem egyesületről van szó.

Központi melegedő intézet Novisadon

Egynéhány igazán szociális intézmény városunkban

(Saját tudósítónktól.) Ilyenkor, egynéhány rövidke lépéssel a tél beköszöntője előtt a tűrhető hőmérséklet biztosítása nemcsak a tisztas polgári háztartásokban, a polgári lakásokban okoz gondot, de akár milyén furcsán hangzik is, gondot okoz az utcai járókelők között is. Aki az utca sétáló, lóto-futó embereit figyeli, az könnyen készíthet egy kis statisztikát, amelylyel kimutathatja, hogy ezidőtájt minden negyedik ember nélkülözi a télikabátot. A tömeg jólét ilyen fordított jelentése nemcsak a szemlélőt, de magukat a közvetlenül érdekelteket s ebben az esetben igazán szenvedő alanyokat is gondolkodóba ejti. A télikabátainak legnagyobb részénél ugyanis külön csapást jelent, hogy a be nem fűtött utcákon ugynevezett „állófoglakozást” kénytelenek üzni. Ezek a fiakerosok, favágók, megbízás hiányában ácsorgó munkanélküliek és profeszszionátus sétálók. Ezek a polgárok ilyen időtájtban kezdik meg ekvilibrista muratványaikat a különböző utcasarkokon. A mutatóvány áll, hogy a didergő állampolgár roppant gyors váltással hol a jobb, hol a bal lábára helyezkedik, kezét hol a jobb, hol a bal zsebébe dugja. E műveleteket néhány ideges kézdörzsölés teszi változatossá, majd a központi fűtést nélkülöző rálehelés következik az ujjak hegyére. Bizonyos esetekben a hónalj alá szorított tenyerekre préseltetik be némi meleg. Jó a keztyű is, de az ebben a drága világban legtöbbször hiányzik. Amint a

fentebb elsoroltakból látható, az ilyen kellemetlenül rideg és hideg őszön éppen nem irigylésreméltó az utcai kószálásra, vagy ácsorgásra kényszerített ember élete. Némi enyhülést jelentenek ilyen körülmények között a kigyult és porig égő házak, de mikor van Novisadon szóra érdemes tűz? Miután az ácsorgóknak nincs módjukban ezeket a kivételes alkalmakat kivárni, az utca didergői másképpen segítenek magukon. Aki sűrűn jár a noviszadi törvényszék tárgyalásaira, az tapasztalhatta, hogy áldott városunkban a kriminális ügyek tárgyalásaival szemben milyen minimális érdeklődés

mutatkozik — nyáron. A legizgalmasabb bűnperek tárgyalását két három gyűrött képi és ásitóva unatkozó újságíró nézi és hallgatja végig. Ilyen időtájt azonban a helyzet egészen megváltozik. A legjelentéktelenebb ügyek tárgyalását is tömött padosorok figyelik, s jelenlévők sorai még harangszóra sem ritkulnak. A magyarázat egyszerű: *a terem kellemesen fűtve van.* A didergők, ácsorgók és profeszszionátus sétálók betérnek néhány órára hogy az igazságszolgáltatás csarnokában felmelegedjenek egy kissé, mialatt a vádlott homlokát a fűtött teremben is kiveri a hideg verejték.

Kibővítik a német kormányt

BERLIN. (Eredeti táv.) Wirth kancellár a koalíciós pártok valamint a német és bajor néppárt vezéreivel megbeszélést folytatott, melynek tárgya egy közös gazdasági program megteremtése volt. A kancellár a birodalmi elnökkel egyetértve a kormány átalakítását is tervezi, mert egy nagy koalíciós kabinet kivihetlensége miatt csak a kormány kibővítéséről lehet szó. Ebben az ipar és gazdasági élet vezető embereinek bevonásával két új tárca alakul. A külügyminiszteri állásra Cuno, a Hamburg-Amerika vonal igazgatója van kiszemelve, az ujjáépítési miniszterium élére pedig egy közgazdasági szakember kerül. Ezenkívül tárcanélküli minisztériumokat is terveznek, melyeket szociálde-

mokratáknak ajánlanak fel. A kancellár reméli, hogy kabinetjét keddig már összeállíthatja úgy hogy kedden már elmondhatja exposeját a kül és belpolitikai helyzetről.

A királyné szerbül tanul

A beogradi „Novosti” munkatársa ma beszélgetést folytatott Popovics egyetemi tanárral aki a királynét szerb nyelvoktatásban részesíti. Popovics professzor nyilatkozata szerint a királyné eddig csak négy nyelvrát vett, de ezentul rendszerezitit heti három órában. A királyné nagy érdeklődést mutat a nyelv iránt s ugylátszik a királyné, aki anyanyelvén kívül még három nyelvet beszél — ha kellő konverzációja lesz — könnyen el fogja sajátítani a szerb nyelvet. A nyelvrákon kívül a királynénak Popovics tanár jugoszláv történelemből földrajzból és néprajzból is tart előadásokat.

Rőfös és divatáruk

mélyen leszállított árakban.

Női ruhaszövetek	39.—	Dinártól feljebb
Férfi szövetek	59.—	„ „
Köppenyszövetek	69.—	„ „
Divatbarchentek	19.—	„ „
Fejkendők	19.—	„ „
Zefirek, kanavászok	19.—	„ „
Butorszövetek	110.—	„ „

NAGY VÁLASZTÉK NŐI KONFEKCIÓBAN!

Női köppenek, Kosztümök, Ruhák, Aljak, Bluzok, Kötött ruhák, kabátok, garnitúrák, jumperek. Leány és gyermekruhák. Fehérnemű, harisnyák, ernyők, kötények, keztyűk.

Löwinger Divatáruháza, Novisad

Péter Király utca 19.

presszárió felé, de ő az üzletember száraz nyugalmával egy magasrangu tisztet engedett csak a gépre, a többit pedig ezekkel a szavakkal utasította vissza:

— Tessék sorra várni. Egyszerre csak egy, legfeljebb kettő.

A katonatiszt is megjárta azt a kis légi utat: mintegy harminc méter magasságban, két-háromszáz métert. Azután újra a földön állott a gép.

Most már valósággal tolaokodtak az emberek. Elegánsan szabott ruhákban, parfüm-illatosan, kincset érő ékszeresen verekedni tudtak volna, csak hogy előbb jöjjenek sorra. Mi volt az a pár korona nekik ezért az új isteni szórakozásért, amikor ugyanennyit máskor egy jó páholyért, egy finom vacsoráért is elfizettek. Repülni! Új vágy és új láz tört ki köztük és mindenkinek az volt a legkéjesebb gondolata és legingerlőbb kívánsága, hogy estére a társaságban már büszkén mondhatta el.

— Megzlettem a legfiatalabb gyönyörűséget: repültem!

Nagyszerű és érdekes típusok tolongtak a gép körül. A kvintesszenciája annak az amugy is raffináltan komplikált és külső meg belső értékkel és furcsaságokkal megáldott embercsoportnak, amelyik egy világvárosban hangadója a divatnak és pazarlója a pénznek. Most két egészen fiatal leány szállott fel; az egyik

udvari opera táncosnői. A két rózsareu baba, csupaszelyembe és prémben burkolva elragadó látvány volt a gépen a prózai ruhájú pilóta mögött. Ebben a pillanatban néhány száz fényképezőgép gombja csattant és egy héten belül ez a kép be fogja járni a világ összes képeslapjain a földtekét. Azután egy japán tudós szállt föl, utána két katonatiszt, majd megint egy férfi hölgyével, azután két előkelő kokott és a tolongás egyre csak nőtt. Az impresszárió kezdte a hidegvérét veszíteni és amikor a következő leszállásnál megint csak erősebb lett a felszállni akarók tolaokodása, hirtelen elhatározással beleegyezett, hogy többen is beszálljanak egyszerre.

— Tessék háromnak. Nem bánom, de az egyik álljon.

És már ott is volt három utas a gépen. Egy cilinderes fiatal ur és két hölgy. A fiatal ur a leggazdagabb úzsorabank fejének a haszontalan fia, a két hölgy pedig azok közé a „jobb” barátnői közé tartozott, akikkel még a felesége előtt is mutatkozni mert.

A három mosolygó, léha utas elhelyezkedett a pilóta mögött. A két hölgy leült a keskeny padra, valósággal dörzsölték térdükkel a pilóta hátát, a gavallérjuk pedig közéjük térdelve, állva maradt. Még az aranyfogantus sétabotját sem tette ki a kezéből úgy fogódzott bele a gép egyik vasoldalbordájába.

Mindenki mosolyogva, kíváncsian nézett rájuk. A pilóta is megfordult, hogy megnézzze, elhelyezkedtek-e már és hogy a balanszirozás végett lássa, hol van a súlytöbblet. Türelmetlen fiatal utasai azonban siettették:

— Mi lesz? Menjünk, menjünk már, maestro!

Erre megindította a gépet és nagyszerű lendülettel emelkedtek a magasba.

Ment tapsolt, hahotázott a tömeg, zseb-kendővel integettek fel a négy személylyel emelkedő masina felé és mindenki elragadtatással szemlélte a gép keccses, könnyű szállását.

— Hogy emelkedik! Mi az neki, egyszerre két utással több! Szinte még gyorsabban száll!

— Az ám! Hiszen ez már nem harminc méter... Ez van száz is!...

Valóban a gép oly magasan járt már, amilyen magasra utasokkal nem merészkedett eddig. Száz méter, azután a következő másodpercben már kétszáz méter, négyszáz, ötszáz és még egyre emelkedett...

A lent állók mosolygása kezdett csodálkozássá válni, ahány ember volt, az mind látcsőve után kapott, de csak egy-két élénkebb színtel — a hölgyek öltözékéből — és a gépnek a napban csillogó acélsodronyait tudták kivenni és azt, hogy még egyre emelkedik a gép. Körülbelül ezer méter magasan járha-

A jóvátétel városában

Végig a megszállott Rajnaparton — A Rajna fekete kincse — Jazzband a kölni dóm tövében — A kisajátított Németország

A párisi express hosszú sikoltással rohan át a mainzi Rajna hídon s néhány pillanatra az ablak elé vetődik a legendás niebelungi folyam, amely a késő őszben is aranysárgán hőmpolyog a messzeségbe. Már a Rajna balpartján szalad a vonat, elhagyva a híres hídfőt, ahonnan Metz felé futnak a góliát-sinek és a germán gondolatok. Ez már egészen új világ: „Rheinland”, mondja rá a német, különös lágyassággal és gyöngédséggel hangjában. A Rajna balpartja fölélé Mainzon, Coblenzen, Kölnön át a Ruhr vidéke megszállott területe. Ez a föld a jóvátétel záloga és az, aki végig utazik rajta, szemben találja magát a győzelemmel.

A mainzi pályaudvaron már színes katonák sorfala várja a vonatot. A hivatalos helyiségek előtt francia standard, egyik ajtón pedig a felírás: „Commissaire militaire”. Szolgálatban lévő antant tisztek sietnek el a Pulman kocsik mellett, egy francia hadnagy két spahival felugrik a vonatra és végig megy a folyosókon. Az utleveleket vizsgálja. Nyomban új, ideges zsváj ár ad be a nyitott ajtón. A pályaudvaron három-négy nyelven kiáltoznak az emberek, a kijárónál szuronyos katona áll. Olajbarna képe van és fehér foga csillog. Bőröndökkel megrakott tiszti szolgálók kapaszkodnak fel a lépcsőn, mindenfelől egyenruhák bukkannak fel, úgy hogy az ember szinte megdöbben: hiszen ilyen volt néhány évvel ezelőtt például a lembergi pályaudvar.

Néhány perc múlva a vonat tovább folytatja útját. Coblenzban angol és amerikai katonák fogadják. Lekanyarodik a Rajna mellé s most már a folyam egészen Kölnig hűsleges kísérőtársa marad. A kiragyogó nap fénye megtölti a téli étkezőkocsit s felvillan a fehér terítők fölött ringó rajnai bokrokon. A cigaretták füstje kellemes és illatos: Laurens wiesbadeni cigarettagyára csak egy ugrásnyira van innen. A francia egy szantiméret szivja a „Tanagra”-t. Kinn teljes pompában tündököl a Rajna az ujonnan felépített műromokkal, a vonat előtt elsuhan Loreley sziklája, a partti szellőkön pedig fehéren bugdácsolva szökik át a víz. Szüntől megakasztott uszályokat visz lefelé az ár, nincs vége a vontatógőzök hosszú sorának. Egy nagy puha, szőke német megszólal:

— Ez itt a jóvátételei szén, Franciaország átveszi, tovább adja Belgiumnak, Belgium pedig frankért adja vissza Németországnak.

Egyre jönnek az újabb hajók. Fekete szénhegyek usznak le a vizen: valóságos Rajna kincse, idegen lobogó alatt. Már alig hallani német szót. Az étkezőkocsiban angolok isszák teájukat, két francia tiszt összeüti borospoharát, egy japán kibámul az ablakon. A bonni egye-

temre megy. A német diákok nem tudnak megélni Bonnban, de a svédek, csehek s általában a jóvalutájú országok diákjai előzőnlük a számukra olcsó német egyetemi városokat.

Déltájban érkezik Kölnbe a vonat. Itt azután már teljesen megszűnik Németország. Ezt a városi valósággal magáévá tette az antant s a dóm csodálatos gotikája egy teljesen megváltozott világ fölött csucosodik. A pályaudvarral szemben angol katonák mozgókonyhája áll, az érkező legénység ott sorakozik kávéért. Az utcákon mindenütt angol táblák-egész városrészeket sajátították ki az antant; csapatok részére. Az utakon angol teherautók dübörögnek, a legújabb karosszériás kocsik cikáznak keresztül-kasul a városon, válszijas, khákiruhás angol tisztekkel. A pályaudvar perenként ontja sötét tömegekben az idegeneket s a forgalom oly nagy, hogy a berl ni Potsdamor Platz teljesen elenyészik mellette.

A várost fenekestől felforgatta a megszállás, itt már minden az antant szolgálatában áll. Ipar, kereskedelem az antantnak dolgozik, neki sütnék a pékek és főznek a vendéglősök. Az antantisztek ugyanis rettenetes magas árt fizetnek mindenütt: az ugynevezett „Ausland-zuhlag”-ot s így természetesen a kölni fizetekben és egyéb helyiségekben csak ők a szívesen látott vendégek. A külföldieknek számított rendkívül magas árak azonban általános drágulást idéznek elő. A drágaság itt érte el tetőpontját. A Rajna kikötőjét természetesen angolok tartják a kezükben, ők irányítják a vasúti forgalmat s a pályaudvari óra angol, vagyis nyugateurópai időt mutat. Köln magánéletében azonban a középeurópai idő járja s így a két időszámítás közti egy óras különbség még zavartabbá teszi az amugy is felforgatott életet.

Am Köln igazi képe éjszaka alakul ki teljesen. A Rajna rakodó partján a megszállott csapatok cantinjaiból vidám harmonika-szó és ének hangzik. A „The blue lamp” ablaka messzire világít angol katonák mulatnak ott német lányokkal. S az angol tisztek autójából is német lányok kacagása hallatszik éjszaka. Kölnben az élet olyan szabad lett, mint a kikötő városokban.

A dóm közvetlen közelében egy bar lámpása izzik, karcu bokáju hölgyek árnyéka sulan a bejárón, a lábak germán viszonyokhoz mért szokatlan finomsága jelzi, hogy ezeket a hölgyeket viszont már az antant importálta. A dóm tövében jazz band is szól, ha eljön a sötétség, az „Atlantik” szikrázó termében megindul a tánc, s néhány lépéssel odébb a nagy görög kapu iv apostolai hallgatják a profán zenét.

Igy fest közletről Köln, a jóvátétel városa s ilyen lázas lett az élet az egész Rajna balparton. Ahol valaha germán őselegendák viharoztak, ott az antant harapófogója szorítja Németország testét.

Amikor a rablók megijednek

Arnauták éjjeli látogatása a tanyán

(Saját tudósítónktól). Tapasztalatlan rablók látogatták meg ez év január 11-én Osdorfer Jakabot a Kiskér és Sövé közti határban lévő szállásán. Éjjel felé három katonaruhába öltözött egyén kopogtatott Osdorfer ablakán és bebocsátást kért. A gazda azt hitte, hogy csendőrijárőr az, amely be akar jönni, azonnal ajtót nyitott nekik és vacsorával kínálta meg őket. Csak, amikor benn voltak a szobában vette észre Osdorfer, hogy a katonaruhás egyének arca be van feketítve. Most már tudta, hogy nem csendőrök, mégis leültette őket, vacsorával kínálta és kérdezte mijáratban vannak. A rablók közül az egyik kinmaradt az udvarban és csak kettő jött be a házba. Osdorfer azonban ezt karonfogta és így hívta be. A három katonaruhást ez szemmeláthatólag megzavarta és emiatt maguk között arnauta nyelven kezdtek tanácskozni. Osdorfer egy alkalmas pillanatban kiserant a szobából, hogy szomszédait értesítse a váratlan éjjeli látogatásról. Amikor az arnauták észrevették, hogy Osdorfer elment, rátámadtak a feleségére, hova ment a férje. Az asszony azonban kitérő válaszokat adott, amikor az arnauták látták, hogy Osdorfer elmarad, azt gondolták, hogy értesíti a szomszédokat és elmentek. Csak akkor vette észre az asszony, hogy magukkal vitték Osdorfer mellényét és benne 5000 dinárt meg 20.000 korona lebélyezett osztrák-magyar pénzt.

A csendőrség azonnal megindította a nyomozást az arnauták után, azonban csak egyiket, Seriamovic Abdul sikerült elfogniok. Seriamovic és két társa néhány nappal a tett elkövetése előtt szereltek le Novisadon és ezért a novisadi ügyészség fogházába szállították be. A büntető törvényssék ma vontá felelősségre őket. Seriamovic azzal védekezett, hogy nem akartak rabolni, hanem csak melegezni mentek be. A mellényben pedig csak a 20.000 korona lebélyezett pénz volt és az is megkerült. Dr. Ilic Radoszláv védőbeszédében szintén azt fejtegette, hogy Seriamovic nem akart rabolni. A bíróság lopás büntetésében 14 havi fogházra és 3 évi hivataivesztésre ítélte. A vizsgálati fogságból 10 hónapot kitöltöttek vett. Ügyész, vádlott és védő felebbeztek.

Teababák

olcsón kaphatók a „SOA”-ban.

toit már ...

— Mi ez? — kiabálta a tömeg most már izgatottan és hol a kis pontként lebegő gépet nézték, hol az impresszárió zavart arcát.

Nem értem, — hebegte, dadogta. — Nem értem. Ez megőrült. Ezer méterre menni annyi sullyal! ...

A pilóta pedig teljes sebességre állította be gépét. Ezerkét száz méter magasban volt már, de még egyre felfelé tartott. Ezerhárom száz ... Most megmutatja, mi az: repülni!

Egy szelid birka türelmével végezte mostanáig a dolgát. Felszállott, lejtött, siklórepüléseket csinált, magassági rekordokat bolygatott, egyedül, azután utasokat vitt, akárhányszor kellett és amíg csak este nem lett. Szerződése volt, megfizették ezért, busásan és jóléten élt, ami tetszett neki, de különösebben nem ériett ahhoz, hogy mindennek anyagi oldala is van és az ő munkájának, halálkiszértéseinek az eredménye tulajdonképpen a százezrekkel tele kasszák, melyek egész más zsebbe vándoroltak. Gépész volt, mechanikus testtel, lélekkel, komolyan vette a dolgát és imádta a gépét. Az ügyessége és szerencséje emelte oda, ahol most volt, a kis kormosképu lakatosinasból világhírű pilóta lett és az ünneplés, a népszerűség napjaiban is megmaradt egyszerű mechanikusnak. Az, hogy néhány idegen ember vigyázott reá, dirigálta és cipelte városról-városra, országból-

országba, alig érdekelte, nem is értette az egészet: a tömjén, a diadalordítás, lapok dícsőitése, uri jólét, napi tizezer koronák, az emberek bámulata közepette őt csak a gépe érdekelte, amit ő tökéletesített, amivel össze volt forrva és amin uralkodott.

De ma, amikor ezek a léha, könnyüvéru, uri piperkőcök és szenzációhajhászok felkapaszkodtak a gépre, hallotta az ostoba megjegyzéseket, látta az értelmetlen vigyorgásukat, megmozdult benne az önértzet. Hát pár nagy bankóért ezeknek is meghódol az ő titokzatos, fenséges birodalma; a levegő? Ezek is felkapaszkodhatnak oda, ahol ő egy élet tanulása, halálfélelme árán jutott fel? Hát a pénz minden? Azután az arcába vágta a vért az a hang, amivel ezek az utolsó utasai szóltak hozzá:

Mi lesz! Gyerünk!

Hát gyerünk — mozdította magában. Majd én megmutatom most nektek, mi az: repülni. Ha akartátok, hadd lássátok, éreztétek meg, hogy ez nemcsak passzió, nem olyan, mint egy fiakker-túra. Éreztétek meg a levegő nagyszerű borzalmasságát, a magasságok isteni titokzatoságát. Mos felmegyünk a csillagokig!

Ezeröt száz méteren túl járt már. A három utas, a finnyás, félték nagyvárosi fajta göröcsösen megkapaszkodva, behunytt szemmel húzódt meg mögötte. Már nem nevetgéltek, szó nem jött az ajkukról, megérezték, hogy ez a

halálút. Tudták, itt valami történt, a gép és annak esze büntetést mér a léhaságra, a passzionátus kíváncsiságra, a kis kormos lakatosinas sult mos egyet az enervált, követelő izlésű uri heréken.

Ezerhátszáz méter ... Csak a motor félelmes berregése adta ehhez a szörnyű uthoz a félelmetes muzsikát. Valami nagyon nyomta a mellüket, a magashoz nem szokott tüdejük mintha ki akart volna szakadni helyéről, orrvérzésük támadt és amikor az első közülük elájult, hátrabukó mozdulatával magával rántotta a hozzá fogódzott másik kettőt, az egész gép egyensulya oda volt és szaitót csinálva, mint egy kifordult ernyő kezdett lefelé bukni...

Negyvenezer ember szeme látta ezt, negyvenezer ajkon tagyott meg a rémület szava. A halálgép fölük pár kilométer távolságban nyil egyenesen bukkott le valahol. Óriási zürzavar, ájulások, egy csomó automobil utnak indul a színhely felé és kétségbeesett, jajgató, síró, ordító ezrek tömegében egy nyugodtvéru ember odamegy az impresszáriójához:

Mondja, — kérdi tőle, — be volt ennek a pilótának az élete biztosítva?

— Az impresszárió ideges lett erre a kérdésre, azután nem elég leplezett örömmel felelt:

— Hát nem volt? Mult héten biztosítottam ötmillióra.

§ **Hitvitát provokált** valamelyik lap-társunk az elmúlt héten, aztán példánkat követve csöndes kiábrándulással otthagya a porondot. Vajjon ki távozott e vitából hosszú orral?

§ **A szenzáció.** Mert ez az volt. Egy kis meleg, hogy úgy ne mondjuk parázs hitvita, holmi aktuális kérdések körül, köztünk és „lap-társunk” (bocsásson meg e kifejezésért Gutenberg szelleme) között. A nagy perbe lap-társunk egyik u. n. vezéreikkénekké tettese eképpen vonta bele a suboticei Bácsmegeyi Naplót: az egyik suboticei nagy magyar lap... Ine, nyájas olvasóink, itt a kollegánk ravaszul felépített kis aranyhídja a B. N. felé. Ez is hátulról előre vagyon.

§ **Vaskéz.** Közoktatásügyi Szvetozár egy újabb nyelvcsabályozó rendelettel ejtette néhány nappal ezelőtt rémületbe a világot. A rendelet a magyar anyanyelvű diákokról a következőképpen intézkedik:

„A nemzeti kisebbségekhez tartozó tanulóknál első idegen előnyelvnek az anyanyelvüket kell tekinteni, amelyet nem fognak kötelezően tanulni hanem úgy kell tekinteni, hogy azon tudnak beszélni.”

Mi az hogy „idegen anyanyelv” Miniszter Ur? Talán fából vaskarikát akart mondani?

§ **A Bácsmegeyi Napló** (a magyarság egyetlen vigasztalója) november hó 5-én megjelent számában ezeket írta: *A közoktatásügyi minisztérium 200 mozdonyt rendelt... stb.*

Mi ez? Most már mozdonyokkal futik a népiskolákat? És mit szót ehhez Pribicevics?

§ **Einstein** — van-e, ki e nevet nem ismeri? — mégis megkapta az idej Nobel-díjat. Boldog Einstein! Vajjon kiknek a szivéről esik le most ein Stein?

§ **A cigaretta.** Ezzel is folyton baj van. Egyszer drága, máskor ácsorogni kell érte, de a legtöbbször egyáltalán nem lehet kapni. Mostanában például az összes tözsdék csak a legolcsóbb fajta kiadásával foglalkoznak. Mondja valaki, hogy nem vagyunk demokrátiás ország...

§ **Hadügyminiszterválság.** Ebbe is beleavatkoztatt fennnevezett „lap-társunk”. Ebbe is illetéktelenül. Az történt, hogy a mult hét péntekjén lemondott Vászics hadügyminiszter; utódja, Péscics tábornok már szombaton le is tette az esküt. Ekkor jött „lap-társunk”. Nem is egészen ekkor. Egy kicsivel később. Kedden. Három nap mulva, s megcáfolta Vászics lemondását. Ez jó hírszolgálatnak volna nevezhető, ha az események kollegáink nemzeti irány szerint folynának le...

§ **Az illusztrált Novisad** elmaradt a B. N. mult vasárnapjában, helyette csak egy üzenet jelent meg, amely mára ígérte be a portrékat. Aki amit ígér, tartsa meg. Jó volna, ha a B. N. megtartaná — a portréit. Ki kíváncsi itt reájuk? ...

Gospodarska Banka d. d. Novisad
(Gazdasági Bank r. t. Ujvidék)

Előadandó felmondás nélküli belételek, amelyeket a legkedvezőbb kamatláb mellett tőkésít.

Az intézet minden bankszakmába vágó üzletekkel foglalkozik. 3664-7-30

HIREK

— **Előléptetés a városházán.** A főispáni hivatal ma kapta meg a belügyminiszter rendeletét a városházi tisztviselők előléptetéséről. Azon tanácsnokok közül, akik ügyosztályok élén állanak, négyet léptettek elő még pedig mindet a VII. fizetési osztály első fokozatába: Lakics János, Popovics Alexandar, Vucsetics J. Milivoj tanácsnokokat és Szlávnics István városi főmérnököt. A VI. fizetési osztály III. fokozatába előléptek: Stessel Rudolf helyettes főmérnök és Kürti János városi mérnök. A VIII. fizetési osztály I. fokozatába léptek elő: Trischler Aladár helyettes főszámvevő és Kiss Gyula helyettes főszámvevő, dr. Wagner Károly városi tiszti főorvos, dr. Markovics Glisa városi lelvártárnok és dr. Koda Sándor városi orvos. A VII. fizetési osztály III. fokozatába előléptek: Leberherz Miklós városi aljegyző, Kiss Ferdinánd állatorvos és Sztanoevics Szlávkó, főkertész. A IX. fizetési osztály I. fokozatába: Haberbursch István városi számvevő, dr. Fenyő Mór és dr. Kluka György, városi orvosok. A IX. fizetési osztály II. fokozatába előléptek Dotlics Milos műszaki tisztviselő, A IX. fizetési osztály III. fokozatába előléptek: Baumhauer Albert műszaki tisztviselő, Katyánszki János városi végrehajtó, Popov János becselő és Vujics tisztviselő. A X. fizetési osztály III. fokozatába előléptek Rupp Gyula városi végrehajtó. A XI. fizetési osztály I. fokozatába: Puliszák Miklós városi írnök. A XI. fizetési osztály II. fokozatába: Inotai Ernő és Kovács Sándor írnököt. A XI. fizetési osztály III. fokozatába előléptek: Miletics, városi tisztviselő, Mihajlovics Nevenka, a főispáni hivatal tisztviselőnöje, Almási József Hobrát Károly végrehajtó és Raics Bránkó tisztviselő. Az összes kinevezések november elsejével léptek életbe.

— **Késelésért öt hónap.** Bácsföldváron augusztus 30-án Kobilyzski Uros egy koresmai szövélyes következtében késsel súlyosan megsebesítette Erdelyán Kosztát. A noviszadi törvényszék ma — az enyhítő körülmények figyelembe vételével — 5 havi fegyháza ítélt, de elrendelte szabaddábra helyezését.

— **Verekedés.** Lidlof Ján s tegnap este részeg állapotban beállított Damján Radin Kraljevics Márkó utca 25 számú házába és garázdálkodni kezdett. Radin rendre utasította, mire Lidlof rátámadt az arcán súlyosan megsebesítette és a félhajuszát kitépte.

— **A reggeli gyors.** A Szuboticáról reggel induló gyorsvonat állandó nagy késéssel közlekedik, mert meg kell várnia a Vinkovce felől érkező vonatot. Miután ezt a gyorsot leginkább kereskedők használják, akik a késés következtében sokat veszítenek a noviszadi Kereskedelmi Kamara átiratot intézett a közlekedési minisztériumhoz, intézkedjen, hogy a gyors ne várja be a vinkovcei vonatot, vagy ha ezt nem lehet megváltoztatni, indítson egy másik pontosan közlekedő vonatot.

— **A Matica könyvtára** nyitva van mindennap délután 3-6-ig, könyvek kölcsönvehetőek pedig délelőtt 11-12-ig. A könyveket olvashatja bárki, aki betartja a Matica házirendjét. Kölcsönvett könyvek után 10 dinár kaució fizetendő.

— **Olvasóink figyelmébe** ajánljuk mai mellékletünket az Al. R. Pavlovics cég (Beograd, Jaksiceva ul, 15.) az állami osztálysorsjáték főarustójának ajánlatát.

— **Somborban felemelték a villanyárakat.** Sombor város legutóbbi közgyűlésén a villanyáram árát hektowatt óránként 60 parára emelték fel október 1-től visszamenőleg. Az emelés oka az, hogy a telep deficiittel dolgozott s a karácsony tájban esedékes favásárlásra elegendő összeget teremtsenek elő.

— **A legszebb magyar képes- és mesekönyvek nagy választékban** Lipkovits trafikban kaphatók.

— **A sfinx titka szenzációs, érdekes, izgalmas, a Sloboda mozgóban.**

— **A méhész-egyesület gyűlése.** Ma, vasárnap délután 2 órakor az evangélikus templom melletti iskolában gyűlést tart a méhész-egyesület. Kéretnek a tagok és méhészek minél nagyobb számban való megjelenése. A gyűlésen Mudroch András tiszteletbeli elnök tart előadást.

— **Sombor városa az állami tanítókért.** Sombor városa az állami tanítók kérvényére elhatározta, hogy lakáspénzként havi 70 dinárt folyósít minden tanítónak, ezenkívül 4 öl fát bocsájt ingyenesen minden tanító rendelkezésére.

— **Gyermek felruházási akció Somborban.** A sombori leányifjúsági Mária kongregáció az idén is nagyszabású karácsonyi vásárt rendez a Sloboda szálló disztermében, melyből befolyó összeget a szegény sombori gyermekek karácsonyi felruházására fordítják. A mult évben rendezett vásár jövedelméből 50 gyermek kapott új ruhát és cipőt, az idén — tekintettel a nagy nyomorra — még többet kívának felruházni a kongreganisták. Ép ezért szükséges a nagyközönség lelkes támogatása is. A vásár rendezői minden eladásra alkalmas játékot, karácsonyfadíszot stb. a legnagyobb köszönettel vesznek át a Szent János-utcai apácázárdában.

— **Saját termései idej bor (rámpás) kapható** literje 6 és fél din. Wagner testvéreknél.

— **Beszűntettek két magyar osztályt Somborban.** A sombori állami polgári leányiskola I. és III. magyar osztályát a napokban beszűntették, mert a tanulók száma a 20-at sem érte el. Az intézkedés természetesen a legnagyobb izgalmat váltotta ki a szülők körében, mert a beiratkozási határidők rég letelvének, a gimnáziumba sem mehetnek már át a magyar iskola nélkül maradt leányok.

— **A sfinx titka a legszebb keleti tárgy film a Sloboda mozgóban.**

— **Nemzetközi sakkverseny Bécsben.** Bécsből írja munkatársunk: Megírta már a Délbácska, hogy a bécsi sakkör nemzetközi versenyt rendez. Az időpontot most állapították meg és pedig november 12-én. A sakk kongresszuson résztvesznek: Aljehin, Bogolyubow, Marócy, Réti, Grünfeld, Spielmann, Tarrasch, Rubinstein, Sämisch, Wolf, Tartakower, Teichmann, Lasker, Vidmar és Capablanka.

— **Herceg-Bosna országos biztosító intézet** noviszadi főügynöksége átköltözött állandó irodahelyiségébe, az Oratóy templom mögött fekvő Gerich-féle új palotába.

— **Találtatott egy nyaklánc.** Igazolt tulajdonosa átveheti a kiadói hivatalban.

— **Kétperces csönddel ünnepelte meg Anglia a fegyverszünet évfordulóját.** Tegnap nagy ünnepséget rendeztek Londonban a fegyverszünet aláírásának évfordulója alkalmából. A katonaság diszszadai kivonultak az elesett katonák ravatalához, melyre koszorut helyezett a király is. Pontban 11 órakor mozsarakat sültöttek el, utána pedig két percnyi teljes csönddel ünnepelték az évfordulót. Az egész Nagybritanniában és a gyarmatokon is, mindenütt megtartották a két percnyi teljes csendet, amely idő alatt a forgalom is szünetelt.

— **Országos vásár.** Debeljacsán november hó 17-18-19-én országos vásárt tartanak.

— **Olcsó cukrot kapnak a tisztviselők.** Beogradból jelenti tudósítónk: A pénzügyminiszter négyszáz vagon cukrot bocsájtott a szociálpolitikai miniszter rendelkezésére, hogy azt kedvezményes áron átadja tisztviselői fogyasztási szövetkezeteknek és a hivatalnokoknak.

Eladó háztelkek.

Ljubljanska (Szent István) és Temerinska utcában. Felvilágosítás nyerhető az

IPAR és KERESKEDELMI TÁRASRÉPÉNZTÁRNÁL.

Munkások!

Mindenkinek érdeke, hogy megvegye a „HÉTFOI UJSÁG”-ot amely minden egyes számában hozza a munkásvédelmi törvény egyes paragrafusait. 3906-0

SCHMOLKA

HIRDE TŐ IRODA HIRDE TŐ SEJ
NOVISAD-FUTOŠKI PUT 2. TELEFON 276

ÜZLETMEGNYITÁS ÉS ÁTHELYEZÉS!

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget és a cipész prakat, hogy cipőfelsőrész készítő üzletemet Zseljeznicka ul. 16. alól Laze Kostića ul. 31. alá saját házamba helyeztem át, ahol a cipőfelsőrész készítés mellett cipőket is a legmodernebb kivitelben és fazonban készítek. Javításokat is elfogadok és minden szakmába vágó munkákat a legjobban, legpontosabban és a legszolidabb árak mellett eszközölök. 3965.

Tisztelettel
MILAN JOVANOVIĆ

**VAKCINACIJA IZ
GYOGYTURDO**
NOVISAD
DANŠTO KENDSZER.
KITUNÓ ELLÁTÁS ÉS SZOBÁK.
ISZAPKEZELÉSEK, SÓSTURDOK, HYDRO-
THERAPIA, RÖNTGEN-LABORATORIUM,
KVADCLÁMPA, DIATHERMIA ÉS
VILLAMOS KEZELÉSEK.
ALLANDÓ FÉRDŐDEVOS.
NYITVA EGÉSZ ÉVBEN
TÉLI KUDA.

Elsőrendű stájer

FAJALMÁK

kaphatók

Berger Testvérek és Tsa
cégnél Ustavska (Alkotmány) ul. 3.
Ugyanott üres ládák olcsón eladóak.

ADRIA BIZTOSÍTÓ TÁRSULAT TRIEST

ALAPITTATOTT 1838.

Igazgatóság
az SHS. állami részére Zagreb.

Vállal
tűz-, élet-, baleset-, betörés-,
jeg-, szállítvány-, üveg-, szavatossági
és egyéb (mindennemű) biztosít-
ásokat kedvező feltételek
és mérsékelt díjak
mellett.

Felvitagositásokat ad a novisadi vezérigénység,
Zeljeznicka ulica 14. — Jó ügyzők és közveti-
tők kerestetnek. — Kérjük cégünkre
„ADRIA BIZTOSÍTÓ TÁRSULAT”
ügyelni, hogy társulatunkat hasonlevezésű biz-
tosító cégekkel össze ne tévessze.

Garantált és szakemberek
által kipróbált

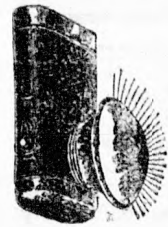
40%

fűtőanyagmegtakarítás,
szabadalmazott és bármely
kályhához, sparthedhez al-
kalmazható

„STEDISA”

készülékkel. Központi iroda
Novisad, Kralja Petra u. 11.
Képviselők kerestetnek.

Zseblámpa elemek, Hüvelyek, Körték nagyban és kicsinyben!

Krausz Miklós,

műszaki iroda, elektromotorok,
dynamók és műszaki cikkek ke-
reskedése Novisad, Jevrejska u.

22.

Telefon 325.

Telefon 325.

FOLTMENTES FEHÉR
TÜKRÖKET
garanciával készít

„VITRUM” NOVI-SAD
Futoska put 84. Üvegsziszolász, ré-
gi tükrök javítása. (3030-1-35)

A
legelterjedtebb
és legolcsóbb!

Mindenütt
kapható!

Gyártja: Prva Jugoslovenska Kemična Fabrika, Novisad.

TÁVIRATI CIM: „KOMMISSION” — TELEFONSZÁMOK: 12-26, 19-23, 19-88.

SZÉN

mindentéle ipari célokra az elismert legjobb szénbányákból, u. m.:

Petrozsény-Vulkány-Lupény

és

aknaszenet

szállít

BEOGRADSKA KOMMISSIONA BANKA BEOGRAD,
KARADJORDJEVA ULICA

12

Családok figyelmébe!

Leányok és asszonyok könnyű keresethez jutnak ha otthon is elvégezhető könnyű kézimunkát vállalnak. Ugyanott tanulóleányok felvétetnek. - Bővebbet:

Első Novisadi Művirággyár
Ierskatánál N. Schenk, Kralja Petra ulica br. 21.

**Női és férfi
KALAPOK**

a legjutányosabban,
a leggyorsabban és
a legjobb kivitelben
vált a ja

átalakítását,
festését és
tisztítását

Funták Gyula
kalapos-mester
Njegoseva (Andrássy) u. 9
(Tűzoltó lakt. szemben.)

VASÁRUK,

rudvasak, Winter-kocsitengelyek, méretlemezek, tető-zár-cső-horgany-horganyozott és fehér-bádóg-lemezek, öntött tűzhelylapok, öntött lemez kész tűzhelyek, ékek, ekekések, szerszám-accélok, sodrony, sodronyszeglek, szerszámok, csavarárúk, hitelesített üzleti egyensúlymérlegek, épület és butorvasalások, kapitelek, asztallábak, dísz-fafaragványok, kovácszén, kátrány, valamint egyéb vasárúk állandóan nagy választékban raktáron 2369

KUSZLI GYULA

vaskereskedésében Novisad (Ujvidék) Temerini utca 8. szám alatt.

Önálló

3954-2-2

vizvezeték szerelő

azonnali belépésre kerestetik

Fischer Testvéreknél
Novisad, Jevrejska u. 15. sz.

Félfház részem azonnal eladó.

Bővebbet: Zrinyi Petra ul. 43. szám alatt az üzemhelyiségben

T. C.

Van szerencsém tisztelettel tudatni, hogy eddigi cémtá sam. Handler Adolf ur köös és barátságos megegyezés folytán a

HANDLER és VADÁSZ

cégből lépett, míg én ezen cég összes aktívál és passzíválval a helybelli piacon 39 év óta fennálló

LICHTSCHEIN MÁRTON és TÁRSAI

cégbe társtulajdonosi minőségben beléptem. -- Az új vállalat továbbra is az eddigi helyiségben

Lichtschein Márton és Társai fiókja

törv. bej. cég alatt az eddigi alapon, azonban nagyobb keretekben személyes irányításom alatt tovább vezetetik.

Midőn kérem, hogy a r. stemre eddig eölegetett bizalmat továbbra is fenntartani sziveskedjék, biztositom, hogy ezentul is a megízokott pontossággal és lelkiismeretességgel fogom kiszolgálni jegyzek kiváló tisztelettel

Vadász Béla.

HORDÓK és KÁDAK

bornak és pálinkának, esszencnek, sörnek, conserveknek, káposztának, zsírsak és olajoknak, keményfából, ujak és használtak minden nagyságban és mennyiségben rak-16-30 taron és legolcsóbban beszerezhető

DESIDER LÁSZLÓ nál Noviverbás
(Bácska) Poštanska ulica, ózv. Wagner-ház.

SLOBODA**Éjféli nap
országá.**

Nov.
12.

Rendkívül érdekesítő
amerikai dráma 5 fel-
vonásban.

Eladó két pár malom kőjártat,

komplett, ára 12.500 Dinár, egy Ganz-féle dupla hengershék 3/4 os, ára 13.000 Dinár és egy moziberendezés, motor, dinamo, vetítógép stb., ára 20.000 Dinár, négy drb. hengershákta, darabonként 3000 Dinár. 8-10 HP. huzatos magános gőzkazán, idős, ára 15.000 Dinár. — **Rózsa Ferencz,** Stara (Ó) Kanizsa, Bácska. 23

**Verseci bor-
különlegességek pincéje**

Novisadon Az Uprava Fondova palotában Njegoseva ulica 3. szám alatt

MEGNYILT**GRAMOFON**

tiszta hangú, fatölcse-
res, 50 lemezzel eladó.
Eötvös-tér 4. sz. alatt.
(Fábián cipésznel)

Darányi-telepen, az első csoportban,

a 100-as számú 1 hold telep házzal együtt eladó. Lakás azonnal átvehető. Bővebbet ugyanott.

RIKANCSONNAK

idősebb egyéneket nagy jutálékkal a reggeli órákra felvesz a kiadóhivatal.

Jóminőségű házi szappan

5 kilós tételben is 1250 dinárért különként kapható

SAVONERIE „ZORA” NOVI SAD,
Regent Alexandra ul. 52. — Viszont-elárusítóknak arengedmény.
3956-2-2

Vaskereskedők figyelmébe!

Egy nagyobb mennyiségű Westenféle *zománcozott bádóg edény* minden számban, valamint *horganyozott vízveder* 28, 30, 32 cm. nagyságban van raktáramon, melyeket a legolcsóbb napi árban ajánlok. — Kérjen árajánlatot.

K. Tóth Antal vaskereskedő

Buza tér 11. sz. 3894-9 10

OPTÁLÓK FIGYELMÉBE!

Ingatlan forgalmi iroda, közvetíti birtokok, házak, szőlők és egyéb ingatlanok eladását és vételét

DECLEVA ENDRE, PÉCS
Zsolnay Vilmos utca 5. szám.

TÜZIFA

legolcsóbban beszerezhető
hajó és waggontételekben

GERBER-sörgyár

— STARI-BECSEJ. —

Ujra megnyilt! Vidékiek figyelmébe!

Modern előnyomda.

A legújabb függöny, Stor, miljö, futó, fehérnemű és ruhaminikak nagy választékban

NABYFEJED-né női divatterme,

JEVREJSKA (PUTAKI) U. 9. SZÁM.

Pontos kiszolgálás!

Jutányos árak!

**APOLLO
MOZGÓ**

**NOV.
12**

A cirkuszfenomén

Cirkuszdráma 6 felvonásban

A főszerepben:

Luciano Albertini

Cand. Architekt

a bécsi műegyetemről elvállalja az e szakmába vágó összes tervezések és más munkálatok elvégzését. Cim a szerkesztőségben.